

Tisztelt Kari Tanács

A dékán a tanszékvezetői értekezleten meghirdette a tanterv megújításának kari vitáját. Felkérte az összes tanszéket és a Kar összes fórumát, hogy vitassa meg az eddig összegyűlt anyagot és tegyen saját konstruktív javaslatokat. Nagy örömmel és lelkesen olvastam el a máig 4 tanszék részéről érkezett érdemi észrevételt, melyek mindegyikében jónéhány régóta érlelt, ragyogó, kristálytisza gondolatot találtam. Persze olyat is, amivel nem értek egyet, de a lényeg most az, hogy elindult egy folyamat, hogy ne álljunk meg ezen a ponton.

Tisztelt Kari Tanács: Soha nem volt történelmi pillanatban vagyunk. A szaktisztítás után és a KKK megújítása kapcsán kifejezett Kormányzati-Fenntartói kérésre végezhetjük el azt, amit magunktól is már régóta szerettünk volna. Nyílt titok, hogy a kari vezetés azért másfél év után tette közzé javaslatát, mert maga is azokon az alapelveken vitatkozott, amelyekről a tanterv megújításának leginkább függenie kell. Ez a vita nem volt haszontalan, bár talán jobb lett volna a kar egészét hamarabb bevonni, ezzel sok időt nyerhettünk volna. A benyújtott anyag javaslat, a kar szellemi aktivitásának meg kell termékenyítenie és tartalommal kell megtöltenie azt, hogy egy interaktív munkával megszületett dokumentumot a Kar egésze magáénak tudjon felvállalni. Annak érdekében, hogy rendelkezésre álló kevés idő ellenére ne szalasszuk el ezt a történelmi pillanatot, szeretném megerősíteni dékán úr felhívását és hozzá fűzni néhány gondolatot, mint dékánhelyettes, mint tanszéki oktató és mint magánember:

Meggyőződésem, hogy a tanterv megújításának első sorban szakmai alapokon kell állnia. A szakmai tartalom nem lehet más, mint az, hogy miként definiáljuk ma és a jövőre nézve az építészmérnöki hivatást. Mi az építészet, és mi benne az építész, az építészmérnök szerepe. Aldo Rossit idézve szokták mondani: az építészet maga az építészet. Szerintem sokkal több. Az építészet kultúra, üzlet, gyógyszer, játék, de legfőképp hatalom, mert általa olyan mértékben

avatkozunk be a minket körülvevő világba, gazdaságba, társadalomba, közösségekbe, egyének és családok életébe, hangulatába, testi-lelki egészségébe és még sorolhatnám, mint semmilyen más szakma. Az ezzel kapcsolatos hivatástudat és felelősség megköveteli, hogy minden leegyszerűsítő, kirekesztő, gondolat és megszokás, ami jelen van a karunkon, elcsituljon, és átadja helyét egy olyan közös értékrendnek, ami nem a másik munkáját teszi mérlegre, hanem azt nézi, hogy hol tehet hozzá még egy kicsit a minket választó fiatalok muníciójához. Vegyük tudomásul, hogy a hallgatók minket utánoznak, és a mi értékrendünkkel lépnek ki az életbe, vállalnak munkát. Az oktató szakmai szempontból olyan, mint a hallgató szülője, akiről akarva-akaratlanul példát vesz. A mi gondolkodásunk tehát a jövő generáció építészeti felfogását is meghatározza.

A szakmai alapoknak a tartalmi újragondolást is jelentenie kell. El kell képzeljünk, hogy a minket választó 250 fiatalnak mire van szüksége az életre, és mire képes az életben. Át kell gondoljuk, hogy mi hiányzik ezek közül ma a képzésünkben. Az új tartalmak, többlet kompetenciák, határterületek számára a specializáció nagyszerű új lehetőség nyújt. A specializáció nem a világ újrafelosztása, hanem TÖBB, mint az eddigi képzés. Lehet, hogy ami most belekerül, az majd később, évek múlva, mindenki számára kötelező törzsanyaggá válik, de az is lehet, hogy eltűnik a süllyesztőben, helyét átveszi egy új, az akkori helyzetre válaszoló tárgy.

Ez a végiggondolás, újratervezés fárasztó, mert ezzel dolgozni kell. Minek mi a valós súlya, mi az ebből, ami a KKK-ban megfogalmazott közös szakmai minimum része, és mi az, amire csak a hallgatók egy kisebb csoportjának lesz szüksége. Tudjuk, hogy a valós szakmagyakorlókval szemben eu-direktívák és rendeletek tucatjai fogalmaznak meg olyan elvárásokat, amelyekből egy is több a jónál. Nekem van egy határozott vízióm arról, hogy merre kellene tartson az építészet és melyek az aktuális középsúlyos betegségei, hazai és nemzetközi szinten egyaránt. Olvasom, látom és értem, hogy másoknak is van ilyen víziója, ha konszenzus közeli állapot tud létrejönni akkor van esély egy olyan változásra, mi mögé a Kar erőforrásokat is hajlandó felsorakoztatni.

A komplexitásból egy jottányit sem engedünk. Ez kicsit a nyugati és a keleti modell vitája is, a nyugati képző helyeken mondhatni "tisztább" a képzések profilja. A miénk viszont életrevalóbb, ezáltal talán értékesebb is.

Ha valaki olvasta Hankiss Elemér Társadalmi csapdák című népszerű könyvét, akkor tudja, hogy többféle játéktípus létezik. Azok, akik tisztán szervezeti alapon képzelik el a képzéseink átalakítását, úgynevezett zéró-végösszegű játszmát játszanak, ahol a győztes csak a vesztes kárára tud nyerni.

Meggyőződésem szerint a mostani tanterv átalakítás nem ilyen. Létezik pozitív végösszegű játszma is, ha jól csináljuk. A békés egymás mellett élés, az élni és élni hagyni szép, de most kevés, mert a végösszeg könnyen minuszosra fordul. Az építészet sokkal több, mint amire most a hallgatót neveljük, aki gyakran kusza, egymásnak feszülő, egymást meghazudtoló, időnként öntelt csoportok között hanyódik, mert ebben a korban ő még nem tudja, nem akarja eldönteni, hogy milyen legyen az építészet holnapután. Erre várja a választ tőlünk évente 250 fiatal.

A kérdés tehát az építészeti oktatás minőségéről szól. Vállaljuk el a válaszadást, vállaljuk el, hogy mi itt mind építészek vagyunk, tehát épen és ésszel töltsük meg értékes tartalommal az új tantervet.